

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 19 JUIN 1913.

Proposition de loi fixant la durée de la journée du travail dans l'industrie du rouissage du lin dans les eaux de la Lys.

DÉVELOPPEMENTS

MESSIEURS,

La proposition de loi que nous avons l'honneur de soumettre à l'approbation de la Chambre est d'une importance considérable pour les intéressés (ouvriers et patrons).

Cette branche de notre activité nationale occupe environ 12,000 personnes.

On peut affirmer sans exagération que le vote de notre proposition de loi sera accueilli avec joie et enthousiasme par tous les ouvriers sans exception, à quelque opinion qu'ils appartiennent et, on peut ajouter, par bon nombre de patrons.

Il y a deux ans, une partie de ces ouvriers ont essayé d'obtenir la journée de dix heures sans l'intervention de la loi en recourant à la grève qui a duré plusieurs semaines.

Le vote de notre proposition de loi aura incontestablement pour résultat d'éviter des grèves pour la journée de dix heures et exercera une bonne influence sur les rapports entre ouvriers et patrons.

D'autre part, notre proposition de loi a pour but de faire cesser une concurrence malhonnête entre les patrons exerçant la même industrie. Pour justifier cette affirmation, il suffit de vous dire que la durée du travail du côté de l'Est de Courtrai est de 11 1/2 et même 12 heures par jour, tandis que du côté de l'Ouest la journée n'est que de 10 1/2 ou 11 heures.

Nous pourrions aussi invoquer des considérations d'ordre hygiénique. Ces ouvriers sont exposés à toutes les intempéries; ils doivent passer une grande partie de la journée dans l'eau jusqu'à la poitrine.

Bon nombre d'entre eux sont atteints de rhumatisme et d'autres maladies provenant de l'exercice de leur profession.

En soumettant à la Chambre notre proposition de loi, nous n'entendons pas retarder d'une heure l'échéance légitimement attendue de la réduction

générale de la journée de travail, mais nous pensons que l'industrie du rouissage du lin présente un caractère spécial. Cette industrie s'exerce par simple tolérance depuis le 15 avril jusqu'au 15 octobre de chaque année et elle est soumise au règlement de police sur les voies navigables.

Le texte de la proposition de loi que nous soumettons à la Chambre ne réclame, pensons-nous, aucun commentaire explicatif.

AUG. DEBUNNE.

PROPOSITION DE LOI

fixant la durée de la journée du travail dans l'industrie du rouissage du lin dans les eaux de la Lys.

ARTICLE PREMIER.

Quinze jours après la promulgation de la présente loi, la journée de travail dans l'industrie du rouissage du lin dans les eaux de la Lys ne pourra excéder dix heures par jour.

ART. 2.

Les contraventions seront constatées par toutes voies de droit et notamment par procès-verbaux des inspecteurs du travail. Ces procès-verbaux seront dressés en triple exemplaire dont l'un sera adressé au Ministre de l'Industrie et du Travail, le second au Parquet du ressort, le troisième au chef d'industrie à charge de qui il sera dressé.

ART. 3.

Il n'y aura pas de contravention punissable si le fait a été commandé par la nécessité de pourvoir à un péril immédiat ou d'empêcher un préjudice imminent et grave. Les ouvriers réquisitionnés ou employés en pareil cas recevront, pour les heures supplémentaires, une rémunération qui sera supérieure au moins de 50 p. c. à leur salaire habituel.

WETSVOORSTEL

waarbij de duur van den arbeidsdag bij het roten van vlas, in 't water der Leie, wordt vastgesteld.

ARTIKEL 1.

Vijftien dagen na afkondiging van deze wet, mag de duur van den arbeid bij het roten van vlas, in 't water der Leie, tien uren per dag niet te boven gaan.

ART. 2.

De overtredingen worden vastgesteld door alle rechtsmiddelen, en inzonderheid door processen-verbaal der arbeidstoezieners. Van deze processen-verbaal worden drie exemplaren opgemaakt : een exemplaar wordt gezonden aan den Minister van Nijverheid en Arbeid, een tweede aan 't Parket van het rechtsgebied, een derde aan het rijverheidshoofd ten laste van wien het is opgemaakt.

ART. 3.

De overtreding is niet strafbaar wanneer er noodzakelijkheid bestond een dadelijk dreigend gevaar te keer te gaan of een dringend en gewichtig nadeel te verhinderen. De in zoodanig geval opgeëischte werkliden of bedienden ontvangen, voor de bijkomende uren, eene vergelding ten minste 50 t. h. hooger dan hun gewoon loon.

ART. 4.

Desarrêts royaux pourront, après avis de l'inspecteur du travail et du Conseil de l'Industrie et du Travail de Courtrai, dispenser, pendant un délai qui ne pourra excéder quatre semaines par année, les patrons de l'observation rigoureuse de l'article premier, chaque fois qu'un cas de force majeure nécessitera pareille mesure, notamment en cas de pluies particulièrement abondantes.

Dans ce cas, l'augmentation de salaire, prévue à l'article 5, sera appliquée.

ART. 5.

Le chef de l'industrie ou son préposé, qui sera convaincu d'avoir contrevenu à la présente loi, sera puni, pour chaque fait et chaque ouvrier, d'une peine de police. En cas de récidive, le juge sera tenu d'appliquer une peine d'emprisonnement.

Les chefs d'industrie seront civilement responsables des amendes, dommages et frais auxquels seront condamnés leurs préposés.

ART. 4.

Koninklijke besluiten kunnen, na advies van den arbeidstoeziener en van den Raad van Nijverheid en Arbeid te Kortrijk, gedurende een termijn die vier weken per jaar niet mag overschrijden, de patroons ontslaan van de strenge verplichting artikel 1 na te leven, telkens als een geval van overmacht zoodanigen maatregel noodzakelijk maakt, inzonderheid wanneer er buitengewoon veel regen valt.

In dit geval is de loonsverhoging, bij artikel 5 voorzien, van toepassing.

ART. 5.

Het nijverheidshoofd of zijn aangestelde, van wie het is bewezen dat hij deze wet heeft overtreden, wordt, voor elk feit en elken werkman, gestraft met eene politiestraf. In geval van herhaling, is de rechter gehouden eene gevangenisstraf toe te passen.

De hoofden van nijverheid zijn burgerlijk aansprakelijk voor de geldboeten, de schadevergoedingen en de kosten waartoe hunne aangestelden zijn veroordeeld.

Aug. DEBUNNE.

J. LAMPENS.

E. ANSEELE.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 19 JUNI 1913.

Wetsvoorstel waarbij de duur van den arbeidsdag bij het roten van vlas, in 't water der Leie, wordt vastgesteld.

TOELICHTING.

MIJNE HEEREN.

Het wetsvoorstel dat wij de eer hebben bij de Kamer in te dienen en dat, hopen wij, hare goedkeuring zal verwerven, is van het hoogste gewicht voor de belanghebbende werklieden en patroons.

Ongeveer 42,000 personen vinden hun bestaan bij dezen nationalen nijverheidstak.

Zonder overdrijven kan worden bevestigd dat de aanneming van ons wetsvoorstel met vreugde, ja, met geestdrift zal worden begroet door al de arbeiders, zonder onderseheid van politieke zienswijze, en, men kan het gerust zeggen, door een aantal patroons.

Over tweee jaar heeft een gedeelte dier arbeiders den tienurenwerkdag trachten te bekomen zonder bemoeiing van den wetgever; zij namen hunne toevlucht tot werkstaking en deze duurde verscheidene weken.

Wordt ons wetsvoorstel aangenomen, dan zal het ongetwijfeld goed werken op de betrekkingen tuschen arbeiders en patroons en, zonder twijfel, het onmogelijk maken dat verder nog stakingen op touw worden gezet tot het verkrijgen van den tienurenwerkdag.

Ons wetsvoorstel heeft, anderzijds, ten doel eene oneerlijke mededinging onder de patroons derzelfde nijverheid te doen ophouden.

Tot rechtvaardiging daarvan is het voldoende u te zeggen, dat, aan de Oostzijde van Kortrijk, de arbeidsdag een duur heeft van 14 1/2 en zelfs van 12 uur, terwijl hij, aan de Westzijde, slechts een duur van 10 1/2 of 11 uur heeft.

Ook zouden wij kunnen steunen op gezondheidsredenen. Deze arbeiders hebben inderdaad veel te lijden van het gure, ruwe weder; gedurende een groot gedeelte van den dag staan zij in 't water, tot aan de borst.

Een aantal hunner zijn, ten gevolge van het uitoefenen van hun bedrijf, met rheumatiek en meer andere kwalen beheft.

Ons wetsvoorstel aan de Kamer onderwerpende, verklaren wij, dat het niet in onze bedoeling ligt de terecht verwachte algemeene vermindering van den arbeidsdag al was het maar een oogenblik in den weg te willen staan, doch wij denken dat het roten van vlas moet worden beschouwd als eene nijverheid van een gansch bijzonderen aard. Deze wordt slechts bij eenvoudige toelating uitgeoeftend, van 15 April tot 15 October van elk jaar, en valt onder toepassing van de politieverordening op de bevaarbare wegen.

Wij zijn van meening, dat de tekst van ons wetsvoorstel geene verdere verklarende uitlegging vergt.

AUG. DEBUNNE.

PROPOSITION DE LOI

fixant la durée de la journée du travail dans l'industrie du rouissage du lin dans les eaux de la Lys.

ARTICLE PREMIER.

Quinze jours après la promulgation de la présente loi, la journée de travail dans l'industrie du rouissage du lin dans les eaux de la Lys ne pourra excéder dix heures par jour.

ART. 2.

Les contraventions seront constatées par toutes voies de droit et notamment par procès-verbaux des inspecteurs du travail. Ces procès-verbaux seront dressés en triple exemplaire dont l'un sera adressé au Ministre de l'Industrie et du Travail, le second au Parquet du ressort, le troisième au chef d'industrie à charge de qui il sera dressé.

ART. 3.

Il n'y aura pas de contravention punissable si le fait a été commandé par la nécessité de pourvoir à un péril immédiat ou d'empêcher un préjudice imminent et grave. Les ouvriers réquisitionnés ou employés en pareil cas recevront, pour les heures supplémentaires, une rémunération qui sera supérieure au moins de 50 p. c. à leur salaire habituel.

WETSVOORSTEL

waarbij de duur van den arbeidsdag bij het roten van vlas, in 't water der Leie, wordt vastgesteld.

ARTIKEL 1.

Vijftien dagen na afkondiging van deze wet, mag de duur van den arbeid bij het roten van vlas, in 't water der Leie, tien uren per dag niet te boven gaan.

ART. 2.

De overtredingen worden vastgesteld door alle rechtsmiddelen, en inzonderheid door processen-verbaal der arbeidstoezieners. Van deze processen-verbaal worden drie exemplaren opgemaakt : een exemplaar wordt gezonden aan den Minister van Nijverheid en Arbeid, een tweede aan 't Parket van het rechtsgebied, een derde aan het rijverheidshoofd ten laste van wien het is opgemaakt.

ART. 3.

De overtreding is niet strafbaar wanneer er noodzakelijkheid bestond een dadelijk dreigend gevaar te keer te gaan of een dringend en gewichtig nadeel te verhinderen. De in zoodanig geval opgeëischte werkliden of bedienden ontvangen, voor de bijkomende uren, eene vergelding ten minste 50 t. h. hooger dan hun gewoon loon.

ART. 4.

Desarrêtés royaux pourront, après avis de l'inspecteur du travail et du Conseil de l'Industrie et du Travail de Courtrai, dispenser, pendant un délai qui ne pourra excéder quatre semaines par année, les patrons de l'observation rigoureuse de l'article premier, chaque fois qu'un cas de force majeure nécessitera pareille mesure, notamment en cas de pluies particulièrement abondantes.

Dans ce cas, l'augmentation de salaire, prévue à l'article 5, sera appliquée.

ART. 5.

Le chef de l'industrie ou son préposé, qui sera convaincu d'avoir contrevenu à la présente loi, sera puni, pour chaque fait et chaque ouvrier, d'une peine de police. En cas de récidive, le juge sera tenu d'appliquer une peine d'emprisonnement.

Les chefs d'industrie seront civillement responsables des amendes, dommages et frais auxquels seront condamnés leurs préposés.

ART. 4.

Koninklijke besluiten kunnen, na advies van den arbeidstoeziener en van den Raad van Nijverheid en Arbeid te Kortrijk, gedurende een termijn die vier weken per jaar niet mag overschrijden, de patroons ontslaan van de strenge verplichting artikel 4 na te leven. telkens als een geval van overmacht zoodanigen maatregel noodzakelijk maakt, inzonderheid wanneer er buitengewoon veel regen valt.

In dit geval is de loonsverhoging, bij artikel 5 voorzien, van toepassing.

ART. 5.

Het nijverheidshoofd of zijn aangestelde, van wie het is bewezen dat hij deze wet heeft overtreden, wordt, voor elk feit en elken werkman, gestraft met eene politiestraf. In geval van herhaling, is de rechter gehouden eene gevangenisstraf toe te passen.

De hoofden van nijverheid zijn burgerlijk aansprakelijk voor de geldboeten, de schadevergoedingen en de kosten waartoe hunne aangestelden zijn veroordeeld.

Aug. DEBUNNE.

J. LAMPENS.

E. ANSEELLE.